

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

๔.๑ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

๒. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

๔.๒ ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร โดยใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูให้นักเรียนนั่งสมาธิ ๒ นาที แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ และขั้นตอนต่างๆของกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขา ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นศีล ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสวดมนต์แปลแผ่เมตตา การบริหารจัดการและเจริญปัญญา ครูอธิบายรายละเอียดให้นักเรียนฟังถึงการไหว้พระสวดมนต์แปลและแผ่เมตตา

ขั้นสมาธิ ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาบทสวดมนต์แปล จากหนังสือเรียน/หนังสือสวดมนต์โรงเรียน โดยเรียงลำดับดังนี้ ๑) บทนมัสการพระรัตนตรัย ๒) บทอาราธนาศีล ๕ ๓) บทสมาทานศีล ๕ ๔) บทสวดพุทธคุณ ๕) บทสวดธรรมคุณ ๖) บทสวดสังฆคุณ ๗) การบริหารจัดการและเจริญปัญญา ๘) บทแผ่เมตตา

ขั้นปัญญา แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฝึกไหว้พระสวดมนต์ ด้วยบทนมัสการพระรัตนตรัย บทอาราธนาศีล ๕ บทสมาทานศีล ๕ บทสวดพุทธคุณ บทสวดธรรมคุณ บทสวดสังฆคุณ การบริหารจัดการและเจริญปัญญา บทแผ่เมตตา จากนั้นให้นักเรียนไหว้พระสวดมนต์หน้าโต๊ะหมู่บูชาทีละกลุ่ม โดยครูร่วมตรวจสอบความถูกต้องสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งกลุ่มและเดี่ยว ครูร่วมอภิปรายกับนักเรียนโดยใช้คำถาม-ตอบ

ขั้นสรุปและประเมินผล ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑.๒ เรื่อง บันทึกการฝึกสวดมนต์แปลและแผ่เมตตา นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ความรู้ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา เรื่อง การสวดมนต์แปลแผ่เมตตา การบริหารจัดการและเจริญปัญญา มีความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน คือ พุทธิพิสัย นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการจำแนกเนื้อหาความรู้ เรื่องการสวดมนต์แปลแผ่เมตตา การบริหารจัดการและเจริญปัญญาได้ มีความเข้าใจว่าทำไมก่อนสวดมนต์เราต้องมีศีลระหว่างสวดมนต์ต้องมีสมาธิจดจ่อจนทำให้เกิดปัญหาในที่สุด สามารถนำทักษะกระบวนการไตรสิกขาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จิตพิสัย นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงในการสวดมนต์แปลแผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญา มีปฏิริยาที่ตอบสนองในช่วงแรกเป็นลบแต่เมื่อทำการตกลงและกระตุ้นโดยครูผู้สอนแล้วนักเรียนมีปฏิริยาการตอบสนองที่เป็นบวกคือมีความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ตกลงกันไว้ ทักษะพิสัย นักเรียนมีการทำตามรูปแบบกระบวนการตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำได้อย่างเป็นธรรมชาติและทำให้เกิดความชำนาญในการสวดมนต์แปลแผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีความสอดคล้องกับเนื้อหา คลอบคลุมเนื้อหา ผลการเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ มีเวลาเรียนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้ได้

อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ เข้าใจง่าย ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาทางด้านร่างกายจิตใจ และสติปัญญาเป็นอย่างดี

๒. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก ไตรสิกขาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวิวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยตามตารางพบว่า

ตารางที่ ๔.๑ แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การสวดมนต์แปลและแผ่เมตตา

กลุ่มทดลอง	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
ก่อน	๙.๔๕	๑.๓๙
หลัง	๑๔.๑๕	๐.๙๓

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การสวดมนต์แปลและแผ่เมตตา มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน

ตารางที่ ๔.๒ แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

กลุ่มทดลอง	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
ก่อน	๑๐.๓๕	๒.๓๐
หลัง	๑๔.๑๕	๑.๐๖

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การบริหารจัดการและเจริญปัญญา มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน

ตารางที่ ๔.๓ แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการทดสอบค่าที (t – test) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มทดลอง	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	t-test
ก่อน	๑๙.๘	๓.๔๖	๙.๓๒
หลัง	๒๘.๓	๑.๙๗	

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ ๒๘.๓ สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ ๑๙.๘ และเมื่อทดสอบค่าที (t – test) พบว่า t เท่ากับ ๙.๓๒ สูงกว่า t (๓๘, ๐.๐๕) = ๒.๑๐ มีค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ ๐.๐๕

๔.๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรม มีทักษะ เจตคติอยู่ในระดับที่ดี สะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาที่เรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา คลอบคลุมเนื้อหา ผลการเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ มีเวลาเรียนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ เข้าใจง่าย ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาทางด้านร่างกายจิตใจและสติปัญญาเป็นอย่างดี

การจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขา เป็นกระบวนการที่เรียนรู้เป็นไปในลักษณะของการบูรณาการที่ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา ทั้ง ๓ อย่างนี้อาศัยกันและกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์การเรียนรู้ โดย ศีล คือ ตัวกำหนดกฎเกณฑ์กฎระเบียบในห้องเรียนทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเกิดความน่าสนใจและเฝ่เรียนรู้ สมาธิ เป็นตัวกำหนดให้นักเรียน เกิดความตั้งใจ ตั้งมั่นในการร่วมกระบวนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมนั้นๆ ส่วน ปัญญา เมื่อนักเรียนมี ศีล และสมาธิในห้องเรียน ผลที่ตามมาคือประสิทธิผลในการเรียนหรือตัวปัญญานั้นเอง